

ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТІВ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА ВЕДЕННЯМ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Володимир Євстахійович ЧЕРНЯВСЬКИЙ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

В реаліях сьогодення значення лісів виходить далеко за межі економічної вигоди, адже вони забезпечують екологічну рівновагу, кліматичну стабільність, біорізноманіття та добробут населення. Для України лісові ресурси також мають надзвичайне значення, навіть попри те, що частка лісистості території країни є відносно невеликою — близько 15% (що нижче середньоевропейського рівня). Крім екологічного аспекту, ліси в Україні мають також соціальне та культурне значення. Вони є джерелом рекреації для населення, місцем збереження традиційної культури, зокрема лісового бджільництва, грибництва та збору лікарських рослин. У воєнний час, починаючи з 2022 року, ліси набули й стратегічного значення — як природний щит, а також як місце укриття та важливий ресурс для виживання.

Реалізація контролю та нагляду за веденням лісового господарства в Україні не здійснюється сама по собі, адже це завдання покладається на коло спеціально уповноважених суб'єктів, кожен з яких володіє своїм, особливим адміністративно-правовим статусом. З точки зору Петрушенко В. А., термін «суб'єкт» можна визначити як людину, як вихідне джерело, епіцентр життєвої та пізнавальної активності – індивідуальної або суспільної. Автор підкреслює, що в різних сферах суспільного життя під досліджуваним поняттям розуміють різні сутності. При цьому в більшості напрямів філософії поняття суб'єкт позначає людину як активне начало соціальних і культурних процесів, пізнання, комунікації [1, с.199].

Т.С. Ківалова пише, що суб'єкт права – це той, хто має потенційну можливість (здатність) бути учасником правовідносин (тобто має правоздатність), а суб'єкт правовідносин – це фактичний учасник правових зв'язків, який уже бере в них участь. При цьому вчена ставить наголос на тому, що якщо суб'єкт права може бути, а може й не бути учасником конкретних правовідносин, то суб'єкт правовідносин завжди є їх учасником, оскільки можливість, яка існувала для суб'єкта права, вже перетворилася на дійсність [2, с.166]. О.Г. Рувін підкреслює, що суб'єкт в праві загалом характеризується наступними ознаками: по-перше, це не тільки людина або фізична особа, але й особа юридична; по-друге, суб'єкт в праві – це завжди власник певних прав та обов'язків, які, в свою чергу, дозволяють йому використовувати правову реальність та вступати у правові відносини з іншими суб'єктами права [3]. І.А. Гетьман-П'ятковська наголошує: суб'єктами права визнаються

індивідуальні, а також колективні суб'єкти правовідносин, які використовують свою правосуб'єктність у конкретних правовідносинах, виступають реалізаторами суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, повноважень і юридичної відповідальності. Кожний елемент структури правової системи функціонує завдяки суб'єкту права. І більше того, сама правова система є науковим доробком суб'єктів права, процесу інтелектуального пізнання, інституалізації, соціалізації. Тобто структура правової системи – це інституціональна взаємодія суб'єктів права заснована на відповідному рівні правосвідомості для виконання завдань на шляху до поставленої мети і задля цього використовуються різні юридичні засоби та методи. При цьому слід усвідомити, що суб'єкт права, який передусім має совість та сумління завжди є і суб'єктом моралі [4, с.134].

Таким чином, суб'єкти контролю та нагляду за веденням лісового господарства в Україні представляють собою сукупність спеціально уповноважених органів державної влади, місцевого самоврядування, а також громадських організацій, які відповідно до норм чинного законодавства мають необхідну компетенцію та повноваження для здійснення контрольно-наглядової діяльності у досліджуваній сфері суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Петрушенко В. А. Філософський словник: терміни, персоналії, сентеції. Львів : Магнолія 2006, 2011. 352 с.
2. Ківалова Т. С. Зобов'язання відшкодування шкоди за цивільним законодавством України: теоретичні проблеми : дис. ... до-ра юрид. наук : 12.00.03 / Ківалова Тетяна Сергіївна. Одеса, 2008. 458 с.
3. Рувін О.Г. Адміністративно-правові засади здійснення контролю за діяльністю судово-експертних установ України: монографія / Суми: Вид-во, 2021. 390 с.
4. Гетьман-П'ятковська І.А. Право та мораль: теоретико-правові проблеми співвідношення та взаємодії: дис... канд. юрид. наук. : Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. 2007. 210 с.